

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Oriol Victor, reprezentat de avocatul Pascal Iuliana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oriol Victor împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat Buiucani cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La data de 04 iulie 2017, Oriol Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat Buiucani prin care a solicitat: - încasarea din contul Inspectoratului Fiscal de Stat a prejudiciului material format din penalități în temeiul art.176 Cod fiscal în sumă de 21740,76 lei, - încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că a încheiat la data de 23 iunie 2015 un contract de vânzare-cumpărare cu Postolache Pavel. A achitat impozit pe venit 56 925,33 lei.

A invocat în acest sens prevederile art.37 alin. (7) al Codului fiscal, potrivit cărora suma creșterii de capital în anul fiscal este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul anului fiscal.

Ulterior, prin cerere scrisă a solicitat rambursarea a unei părți din sumă, conform scutirilor legale. Iar, dat fiind că bunul era deținut pe cote-părți de el și fiul acestuia Oriol Adrian, ultimul a beneficiat de scutire, pe când dânsul a fost refuzat, pe motiv că nu are indicat domiciliul în bunul vândut.

A menționat că din 2011 și până în prezent a avut domiciliul atât de jure cât și de facto în XXXXX.

A indicat în acest sens că a dispus de viză de domiciliu pe str. XXXXX din 01 februarie 2002-07 iunie 2011, fapt ce se confirmă prin adeverința nr.1251

emisă la 24 octombrie 2011 de Primăria XXXXX, după care a fost radiat, confirmat și de Î.S. CRIS „Registru”.

Totodată, faptul că locuiește la adresa sus indicată din 1959 și până în prezent se confirmă și prin certificatul nr.8818 din 21 aprilie 2016, eliberat de Inspectoratul de Poliție Buiucani. De altfel, și toate bonurile de plată a serviciilor comunale sunt perfectate pe numele reclamantului, în calitate de proprietar.

La data de 15 septembrie 2016, Inspectoratul Fiscal de Stat Anenii Noi a emis decizia nr. 6-C pe marginea contestației depuse împotriva deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii Noi nr.630/1 din 17 iunie 2016, menționând că deciziile emise sunt ilegale și vin în contradicție cu art.27 Cod fiscal.

A considerat că Inspectoratul Fiscal de Stat Anenii Noi eronat a apreciat precum că dânsul ar fi avut domiciliul, de facto, pe str. XXXXX, dat fiind că a prezentat acte ce confirmă că a fost radiat de la viza indicată în anul 2011.

A susținut că prin prisma art.1422, 1423 din Codul civil, inclusiv art.176 Cod fiscal al RM, restituirea sumei plătite în plus contribuabilului se face în modul și în termenele stabilite la art. 175 numai dacă acesta nu are restanțe.

Totodată, a reținut că termenul specificat la art.175 se suspendă în cazul în care contribuabilul, care solicită restituirea sumei plătite în plus este învinuit de săvârșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus la apariția dreptului de restituire a impozitelor și/sau taxelor, față de el a fost pornită urmărirea penală până la încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

Dacă prin prezentarea unei declarații cu privire la impozitul pe venit corectate după termenul stabilit de legislație se stabilește o sumă a impozitului pe venit plătită în plus, suma pasibilă restituirii conform alin.(1) se micșorează cu suma desemnată procentual pentru perioada fiscală corespunzătoare.

Cu excepția cazurilor în care legislația fiscală prevede altfel restituirea sumei plătite în plus și a sumei care conform legislației fiscale urmează a fi restituită contribuabilului persoană juridică se efectuează de Trezoreria de Stat la conturile lui bancare, iar pentru contribuabilul persoană fizică - la conturile lui bancare sau în numerar.

Dacă suma plătită în plus și suma care conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către Serviciul Fiscal de Stat sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobândă nu se calculează.

Calculul dobânzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală în cazul impozitelor și taxelor locale se verifică și se aprobă de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, iar ordinul de plată va fi întocmit de Serviciul Fiscal de Stat în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobânzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.

A menționat că deși prin cerere a solicitat restituirea impozitului, a fost emisă o decizie de refuz. Deși în toate instanțele de judecată a avut câștig de cauză, banii i-au fost restituiți după o perioadă de 45 de zile.

Totodată, a solicitat și compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în condițiile în care a fost nevoit să contacteze un avocat care să îi acorde asistență calificată.

Invocând prevederile art.96 CPC, a susținut că prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 10 martie 2017 a fost admisă acțiunea depusă de Oriol Victor către IFS Anenii Noi privind anularea deciziei nr. 6-C din 15 septembrie 2016, a deciziei nr.630/1 din 17 iunie 2016, hotărârea menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2017 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 martie 2018.

În drept, și-a întemeiat acțiunea conform prevederilor art.27, 37, 176 Cod fiscal, art. 96,167 CPC, art.1422, 1423 Cod civil.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Oriol Victor și s-a menținut hotărârea din 05 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că, reclamantul Oriol Victor nu a respectat întru totul exigențele legii ca să poată beneficia de achitarea dobânzii în temeiul Codului Fiscal, nu a prezentat calculul dobânzii pretinse, or cel anexat la dosar nu conține semnătura contribuabilului, nu corespunde prevederilor fiscale, nu constituie o probă admisibilă și pertinentă care să genereze obligațiuni de plată din partea organului fiscal.

În conformitate cu art.176 alin. (3) și (4) din Codul fiscal, dacă suma plătită în plus și suma care conform legislației fiscale urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către Serviciul Fiscal de Stat, sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat.

Pe perioada suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobândă nu se calculează. Calculul dobânzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobânzii, sarcină nerealizată de către reclamant în prezenta speță, ceea ce nu poate fi imputat organului fiscal.

Potrivit Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituire a mijloacelor bănești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235 din 19 aprilie 2017, calcularea și plata dobânzii pentru sumele care nu au fost restituite în termen din buget se efectuează în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

Dobânda se calculează în raport cu suma restituită cu întârziere la contul contribuabilului (IBAN) sau cu suma restituită persoanei fizice în numerar.

Termenul pentru calcularea dobânzii începe să curgă de la data primirii cererii privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor de către Serviciul Fiscal de Stat.

Contribuabilul depune în formă liberă pentru restituirea dobânzii, cu anexarea copiei cererii prin care a fost solicitată restituirea mijloacelor la contul bancar al acestuia sau în numerar. Serviciul Fiscal de Stat elaborează și aprobă calculul dobânzii conform anexei nr.3 la prezentul Regulament.

Nu se calculează și nu se plătește dobânda în cazurile în care cererea prin care a fost solicitată restituirea mijloacelor nu conține mențiunea/recipientul Serviciului Fiscal de Stat privind recepționarea acesteia.

În baza calculului dobânzii aprobat de Serviciul Fiscal de Stat se întocmește documentul de plată, care se transmite spre executare în conformitate cu punctul 19 din prezentul Regulament.

La întocmirea documentelor de plată privind plata dobânzii, la destinația plății în documentul de plată se indică, în mod obligatoriu, numărul, data și suma totală a calculului dobânzii aprobată de către Serviciul Fiscal de Stat/documentului executoriu.

Astfel, instanța de apel a concluzionat netemeinicia pretenției formulate în prezenta speță, motiv pentru care a menținut soluția instanței de fond, de respingere a acțiunii.

Instanța de apel a relatat că nu pot fi reținute argumentele apelantului/reclamant precum că instanța de fond eronat a aplicat normele de drept material, or, ținea de obligația contribuabilului să se conformeze cerințelor legale, să prezinte calculul dobânzii în modul prevăzut de lege, omisiune a acestuia care nu poate fi imputată instanței sau organului fiscal.

La 16 iunie 2020, prin intermediul adresei electronice și la 18 iunie 2020 prin intermediul oficiului poștal, Oriol Victor, reprezentat de avocatul Pascal Iuliana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

S-a invocat că instanța de apel contrar prevederilor art.239, 241 alin.(5) CPC a judecat pricina superficial, limitându-se la o motivare selectivă și omițând de a da apreciere argumentelor intimatului formulate în cererea de apel.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 februarie 2020 și a fost expediată participanților la proces la 04 mai 2020 (f.d.130), însă date de recepționare a deciziei recurate la materialele cauzei lipsesc. Astfel, cererea de recurs declarată la 16 iunie 2020 și 18 iunie 2020 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 06 iulie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.146), iar potrivit avizelor de recepție recursul a fost recepționat de către Serviciul Fiscal de Stat la 08 iulie 2020 (f.d.147).

Prin referința depusă la 20 iulie 2020 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de Oriol Victor, reprezentat de avocatul Pascal Iuliana ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în

vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Oriol Victor, reprezentat de avocatul Pascal Iuliana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Oriol Victor, reprezentat de avocatul Pascal Iuliana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru